

VII MODES

CURS MUSICAL INTENSIU

Què és un mode?
Com sona la quarta frígida?
Què és modal i que és tonal?
El Blues és modal?

PROFESSOR: Luis González

PROPOSTA CURS FORMACIÓ

Fruit de la seva experiència com a músic i docent, Luis González Pérez proposa un curs intensiu per introduir-se en el món dels 7 modes.

En aquesta matèria moltes vegades hi ha una carència en els ensenyaments de Grau Mitjà i Superior, sobretot per part dels alumnes de música clàssica. Tant per la seva comprensió teòrica, com pel que fa al seu reconeixement auditiu o per l'aplicació pràctica, ja sigui amb l'instrument o en la composició.

La doble vessant del pianista Luis González com a intèrpret i compositor i la seva formació tant en música clàssica com en jazz li han permès entendre els dos llenguatges i fusionar-los en les seves composicions i interpretacions i també en l'apartat docent. Així doncs, el pianista proposa un curs de formació en el qual vol donar una visió nova i entenedora que es fonamenta en el reconeixement auditiu de les particularitats dels modes i la immediata aplicació pràctica per tal d'interioritzar-los amb la mateixa normalitat que fem amb els modes Major i menor.

El curs està dirigit a estudiants de Grau Mig (segon i tercer cicle), Grau Superior i al propi professorat, ja que moltes vegades conèixer en profunditat aspectes harmònics i melòdics són interessants per alumnes i professors de tots els instruments. Cal trobar un vincle que connecti allò que els estudiants de Jazz i música moderna apliquen amb el seu instrument amb normalitat (modes dòric, mixolidi, ...) amb el llenguatge clàssic que també utilitza aquests modes (Debussy, Bartok, música tradicional), per tal d'aconseguir que l'alumne sigui capaç d'utilitzar-los en l'anàlisi, la composició, i la improvisació.

El curs s'**estructura** en 3 grans blocs, de 3 hores cadascun d'ells:

- El **Bloc 1** es basa en l'explicació teòrica dels set modes. En aquest apartat es faciliten algunes eines per treballar escales i modes amb l'instrument i amb la veu d'una manera creativa.
- El **Bloc 2** incideix en l'aspecte pràctic amb la col·laboració de dos professors més: el contrabaixista Joan Solà-Morales i el bateria César Martínez; amb els quals es completa la formació clàssica de trio de jazz. Amb aquesta base rítmica l'aplicació pràctica dels modes és molt més divertida, col·lectiva i rítmica. Elements essencials per treballar elements melòdics i harmònics en grup.
En aquest bloc es treballen els modes dòric (II) i mixolidi (V) que són els modes més utilitzats en la improvisació i els que poden donar a l'alumne una ràpida connexió amb la sonoritat modal i la improvisació.
- El **Bloc 3** es divideix en dos parts. La primera intenta donar una nova manera d'explicar, escoltar i entendre les escales Major i menor, és a dir, els modes jònic (I) i aeoli (VI).
La segona part del bloc tracta modes menys utilitzats o que fan referència a músiques que surten de la tradició més clàssica. Parlem dels modes frigi (III), lidi (IV) i locri (VII). Aquestes músiques van des de Bartok al flamenc.

L'**objectiu** d'aquest curs no és tant un coneixement en profunditat dels modes sinó una visió general, amb elements pràctics i útils que serveixin a l'estudiant i al personal docent a iniciar-se en el món dels modes.

En un curs d'aquesta durada no es pot pretendre que els continguts s'assoleixin en profunditat però sí permet mostrar algunes claus per reconèixer els modes, treballar-los amb l'instrument i la veu i aplicar-los en la composició.

"Com sabem els músics, cal regularitat i pràctica per assolir nous conceptes tant a nivell teòric com pràctic, però serà de molta utilitat descobrir alguns trucs i eines que ens familiaritzin amb els modes i els puguem apreciar i interpretar amb la mateixa facilitat i normalitat que ho fem amb l'escala de DoM."

Per a la major comprensió i futur treball dels continguts del curs s'adjuntarà un **dossier didàctic** amb exemples de partitures i es recomanarà l'audició de peces de diversos estils.

Per a dur a terme el curs de formació proposat els **requisits** mínims són un piano, un equip de música i una pissarra, pel que fa al primer bloc; i, a més a més, una bateria i l'espai mínim pel contrabaixista pel blocs restants.

DOSSIER DIDÀCTIC

Què és un mode?
Com sona la quarta frígia?
Què és modal i que és tonal?
El Blues és modal?

Al llarg dels tres blocs didàctics s'intentaran resoldre aquestes i altres qüestions sobre els 7 modes i aconseguirem que paraules com frigi, locri o roda d'acords ens siguin familiars i les puguem entendre.

BLOC 1

- A. Explicació teòrica dels modes i les seves particularitats. Incidint en el reconeixement auditiu mitjançant exemples pràctics.
- B. Els modes són escales i, per tant, les podem treballar amb la veu i amb l'instrument, ja que serà la millor manera d'interioritzar-les i aplicar-les amb creativitat. Es donaran idees, patrons, ... que ajudin a relacionar les escales amb l'aspecte rítmic i harmònic.

BLOC 2

- A. Mode Dòric: El curs comença treballant el mode dòric ja que en qualsevol improvisació els modes menors ajuden a que soni amb més facilitat i per tant és un bon punt de partida pels alumnes. A més a més, tenim el referent de Miles Davis "So What" com a peça modal per excel·lència en mode dòric i ens dona un punt de partida i una idea de com utilitzar un mode.
- B. Mode Mixolidi: El mode mixolidi és la base del Blues i, per tant, també un altre pilar en la improvisació. Ens ajudarà a relacionar el mode amb l'acord de sèptima de dominant així com a relacionar l'acord amb la forma de 12 compassos de Blues, el qual tot estudiant en l'actualitat ha de conèixer.

BLOC 3

- A. En aquest apartat s'explicaran els modes Major i menor àmpliament coneguts pels estudiants però descobrint les particions de la Octava que ens portaran a sonoritats com: escala de tons, acords disminuïts i augmentats; i també comparant i relacionant les escales mixtes des dos modes.
- B. Per últim tractarem els modes frigi, locri i lidi que potser escapem més de la tradició clàssica i els veurem en músiques del món, ètniques, flamenc etc.; i també amb exemples de compositors clàssics com Bartok o Chopin.

Si per qüestions d'horari no es pogués acabar el temari de cadascun dels blocs, sempre es pot fer una segona sessió al mateix temps que amb el temari i l'ajuda del professor un mateix pot obtenir algunes respostes sobre els modes i la seva aplicació

A continuació detallem un índex de temes a tractar que ens servirà de guia per a l'explicació i també com a qüestions i dubtes que s'hauran de resoldre en cadascun dels Blocs.

BLOC 1

A. TEORIA (1,5h)

- Que és un mode? D'on provenen?
- Explicació dels 7 modes.
- Comparativa dels modes amb les escales M i m
- Característiques sonores dels modes
- Transposició dels modes en una sola nota (ex. Do)
- Acords modals

Exemples dels modes ens obres clàssiques i modernes

B. APLICACIÓ PRÀCTICA DELS MODES (1,5h)

- Com treballar un escala amb l'instrument? Donar exemples i idees.
- Treballar diferents ritmes amb una pulsació estable, des de 1 a 8. (Des de els valor de negra a fusa)
- Treballar motius melòdics a partir d'interval
- Treballar acords a partir de l'escala
- Improvisació amb notes dels acords a partir d'una roda donada
- Improvisació modal a partir d'una nota pedal
- Improvisació amb els set modes dins d'una octava

Escoltar i analitzar alguns exemples d'improvisació modal

BLOC 2

A. MODE DÓRIC (II) (1,5h)

- Treballar el mode dòric en dos o tres tonalitats
- Aplicar idees d'improvisació: interval / acords / motiu
- Treballar superposició de tríades i acords per quartes
- Improvisar sobre una estructura: A B A / A A B A
- Composar / Inventar melodia / patró / roda amb el mode dòric
- Introduir mode dòric en peces de diferents estils.
- Nota característica / nota a evitar

Escoltar i analitzar alguns exemples d'improvisació modal. (So What. Ain't No Sunshine, Summertime)

B. MODE MIXOLIDI (V) (1,5h)

- Treballar el mode mixolidi en tres tonalitats
- Mode mixolidi com a base del Blues
- Sonoritat dominant / Sonoritat Blues
- Escala de Blues
- Treballar patrons d'acord quatríede: 1 3 5 7
- Improvisar sobre estructura de Blues
- Treballar superposició de tríades i acords per quartes.
- Composar / Inventar melodia / patró de Blues.
- Forma Blues dintre d'estils com funy, rock, pop
- Nota característica / nota a evitar

Escotar i analitzar alguns exemples d'improvisació amb mode mixolidi (A mess of blues, Boston Marathon, All blues...)

BLOC 3

A. MODES MAJOR (I) I MENOR (VI) (1,5h)

- Idees per treballar les dotze escales M/m
 - per quartes / quintes
 - sèrie aleatòria
- Particions de l'escala Major: ST, T, 1,5T, 2T, 3T
 - Conclusions: Interval/Acord, Color, nombre total
- Treballar l'escala Major i menor comparant les seves sonoritats
- Treballar 4 escales M i m: natural, harmònica, melòdica, pentatònica.

B. MODE FRIGI (III) i LOCRI (VII). MODE LIDI (IV) (1,5h)

Mode Frigi (III) i Locri (VII)

- Sonoritat i ús.
- Relació amb la música espanyola i el flamenc
- Exemples de compositors com : Albéniz, Falla, Granados
- Treball de la sonoritat a partir de l'acord Frigi
- Improvisació amb la cadència flamenca

Escotar i analitzar exemples: flamenc i música clàssica

Mode Lidi (IV)

- Sonoritat.
- Aplicació tonal i modal
- Relació amb el mode mixolidi / frigi
- Acord Frigi
- Exemples de compositors com: Bartok, Chopin, Bernstein
- Improvisació amb l'escala
- Composició d'una melodia amb característica frígia

LUIS GONZALEZ PEREZ



Luis González neix a Jerez de la Frontera el 20 de desembre de 1980.

Comença els seus estudis musicals al Conservatori de Girona als 7 anys i els continua al Conservatori Superior de Música del Liceu de Barcelona, sota la tutela del concertista Michel Wagemans, obtenint el **Títol Superior de Piano** amb Matrícula d'Honor (2004), el **Títol Superior de Solfeig** (2003) i el **Títol Professional de Composició** (2003). Durant aquest temps assisteix a diferents seminaris, cursos i *master classes* amb mestres com Joaquín Achúcarro, Luiz de Moura, Alexis Golovine, Andrea Luchessini o Jean Pierre Dupuy. Al llarg d'aquests anys toca en diversos festivals de Catalunya com a solista, acompanyant a artistes de renom i amb varies orquestres.

Després d'aquesta etapa de formació clàssica, als 25 anys comença a interessar-se pel jazz i la composició i decideix ampliar els seus estudis al

Conservatori de Música de Perpignan a on l'any 2009 obté el **D.E.M Jazz (Diploma Estudiant de Música)** amb la menció Tres Bien, sota els ensenyaments de Serge Lazarevitch i Philippe Coromp. A partir d'aquest moment, comença una intensa carrera com a músic de jazz, la qual el porta a New York per formar-se amb músics de la talla de Bruce Barth, Kevin Hays o George Cooligan, i captar l'essència del jazz en una ciutat tan vital i culturalment activa.

L'any 2008 comença amb un projecte de llarga trajectòria com és el seu propi trio: **Luis González Trio**. Amb la intenció de crear un so de grup, personal i creatiu, ho fa juntament amb César Martínez (bateria) i Joan Solà-Morales (contrabaix). El 2009 graven el seu primer disc, "Cançons": una revisió molt personal de cançons tradicionals catalanes amb harmonies i ritmes experimentals que seran la base de la sonoritat del trio, qui fusiona els llenguatges clàssic, jazzístic i contemporani. Segons la crítica d' *All about Jazz* de New York, "més que una compilació de diferents textures, Luis González aconsegueix una manera de barrejar-les en un sol discurs i so propis".

Luis González Trio compta amb 5 discos, en formació de Trio, Quartet, Quintet i Sextet, incloent a artistes com Cris Joanico, Rocío Romero, Lucas Martínez, Cor Jove de l'Orfeo Català, el Cor Vivaldi, etc.

Actualment realitza una gran tasca pedagògica a les escoles municipals de música de Sant Feliu de Guíxols i Maçanet de la Selva, centrant la seva atenció en classes d'harmonia, composició i piano jazz i desenvolupant l'habilitat de compositor i arranjador amb composicions per a orquestra de corda, coral, quartet de clarinets i altres formacions que han estrenat obres i arranjaments seus, amb els quals, com en els seus propis discos, crea composicions que cada vegada intenten tenir un so i una estètica més personals.